

Høring om Udkast til lovforslag om styrkede rammer for videns- og teknologioverførsel

Den 10. februar 2026
Sagsnr. S-2026-213
Dok.nr. D-2026-5270

/

Akademikerne takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om styrkede rammer for videns- og teknologioverførsel. Akademikerne har modtaget bemærkninger fra medlemsorganisationerne og afgiver på den baggrund følgende bemærkninger.

Akademikerne er overordnet meget positive over for lovforslaget og det omfattende arbejde, der er gennemført af taskeforcen. Aftalen fremstår som et velgennemtænkt grundlag for at styrke samspillet mellem innovation, forskning, uddannelse og erhvervsliv, og Akademikerne opfordrer til, at anbefalingerne implementeres ambitiøst og konsekvent i praksis.

Innovation i formålsparagraf

Akademikerne ser meget positivt på forslaget om at tydeliggøre innovation som et selvstændigt og integreret formål i universitetslovens formålsbestemmelse, § 2, stk. 3. Innovation og videnoverførsel er afgørende for Danmarks konkurrenceevne, produktivitet og samfundsmæssige værdiskabelse, og universiteterne spiller her en central rolle.

Samtidig finder Akademikerne det væsentligt at understrege, at forskning, undervisning og innovation udgør et samlet og gensidigt afhængigt kredsløb. De tre kerneopgaver er hinandens forudsætninger, og der kan ikke skabes innovation uden et stærkt forskningsgrundlag.

Akademikerne bemærker, at forskere i dag ofte oplever et betydeligt arbejdspress, hvor forskning, undervisning, formidling, administration og eksterne samarbejder, skal forenes inden for begrænsede tidsmæssige rammer. Der er derfor en risiko for, at forskningen i praksis nedprioriteres, hvis der ikke sikres tilstrækkelige ressourcer og realistiske arbejdsbetingelser.

Det er derfor afgørende, at innovation styrkes uden at svække rammerne for grundlæggende forskning, som fortsat må være universiteternes bærende fundament.

Rammer og vilkår for innovation og meritering

Akademikerne ser positivt på forslaget om at honorere bidrag til andre frembringelser på lige fod med opfindelser i lovforslagets § 2, nr. 7 og forskerpatenslovens §12, samt ambitionen om at skabe en mere dækkende incitamentsstruktur for innovation og nyttiggørelse.

Det er vigtigt, at forskere, der engagerer sig i innovation, oplever dette som karrierefremmende og ikke som en potentiel barriere i forhold til ansættelse, forfremmelse og bedømmelse.

Samtidig finder Akademikerne det væsentligt, at innovation ikke udvikler sig til et implicit eller eksplicit krav for *alle* forskere. Forskere har forskellige profiler, kompetencer og faglige drivkræfter, der alle bør kunne anerkendes.

Der bør derfor sikres fleksible karriereveje, hvor både forskningsmæssig fordybelse, undervisningsindsats og innovationsaktivitet kan anerkendes. I den forbindelse kan det overvejes at udvikle særlige stillingskategorier med primært innovationsfokus, eksempelvis efter model af eksisterende undervisningsrettede stillinger. Akademikerne finder det oplagt, at disse forhold indgår i den kommende evaluering af stillingsstrukturen i 2026.

Det er endvidere afgørende, at forskere gives de nødvendige rammer, kompetencer og ressourcer til at arbejde med innovation, herunder adgang til rådgivning, støttefunktioner og tid.

Virksomheder på campus (§ 13 a, stk. 2)

Akademikerne ser positivt på initiativer, der fremmer samspelet mellem universiteter og virksomheder gennem forskerparker og virksomheder på campus. Dette kan bidrage væsentligt til videns- og teknologispredning og styrke iværksætter og samarbejde.

Samtidig er det væsentligt at værne om forskningsfriheden, universiteternes uafhængighed og lige konkurrencevilkår mellem store virksomheder og SMV'er. Akademikerne ser derfor positivt på forslaget om lempeligere vilkår og statsstøtte til leje, der kan understøtte startups og scaleups.

Ændring af forskerpatentloven og standardaftaler (§14)

Akademikerne lægger vægt på, at styrket videnoverførsel ikke må ske på bekostning af forskningsfriheden.

Akademikerne forstår hensigten med at forpligte institutionerne til at tilbyde standardaftaler for salg og licensering af opfindelser omfattet af forskerpatentloven med henblik på mere effektive og smidige forhandlingsprocesser. Der er imidlertid risiko for, at standardiserede aftalevilkår i praksis kan begrænse forskeres indflydelse på vilkårene for kommercialisering, herunder i forhold til publicering, videreudvikling og anvendelse af resultater.

Det er positivt, at der åbnes mulighed for individuel forhandling og for at afslå aftaler, som ikke vurderes at sikre hensigtsmæssig nyttiggørelse. Akademikerne finder det imidlertid afgørende, at beslutninger om afgørelse af aftaler træffes med den ansvarlige forskers accept, og at forskeren ikke alene høres, men reelt har råderet over spørgsmål om offentliggørelse og anvendelse af egne forskningsresultater. Forskningens publiceringstidspunkt og -form bør som udgangspunkt bero på forskerens faglige vurdering, og forskningsfaglige hensyn skal tillægges afgørende vægt.

Samtidig giver bemyndigelsen til ministeren til løbende at fastsætte nærmere regler om standardaftaler anledning til bekymring. Det er væsentligt, at sådanne ændringer sker med fuld gennemsigtighed og under inddragelse af relevante parter, herunder forskerrepræsentanter, og at reguleringen ikke udvikler sig på en måde, der svækker forskeres publiceringsret, faglige uafhængighed eller forhandlingsposition.

Akademikerne finder det derfor afgørende, at der fastlægges klare garantier for, at standardaftaler og administrative retningslinjer ikke begrænser forskeres faglige råderum i forhold til anvendelse, videreudvikling og formidling af deres forskningsresultater i forbindelse med kommercialisering.

I forlængelse heraf bemærker Akademikerne, at ophavsretten til forskningspublikationer som udgangspunkt skal tilhøre forskerne selv. Det er en central del af den akademiske frihed, at forskeren kan bestemme om, hvor, hvordan og hvornår resultater publiceres. Det fremgår af lovforslaget, at institutionerne alene kan opnå rettigheder til ophavsretlige frembringelser ved aftale med forskeren, hvilket er væsentligt. Samtidig bør det sikres, at administrative procedurer i forbindelse med kommercialisering ikke indirekte fører til systematisk kontrol eller godkendelse af forskeres ophavsretlige produktion.

Ophavsretten har også betydning for forskeres mulighed for at udarbejde lærebøger og undervisningsmateriale, hvilket bidrager til udvikling af dansk fagsprog og høj kvalitet i uddannelserne, og disse hensyn bør fortsat vægtes.

Særligt om kunst- og designinstitutioner

Lovforslaget omfatter også kunst- og designinstitutioner. Akademikerne bemærker, at disse institutioner kan have andre organisatoriske forudsætninger og praksisser for håndtering af kommercialisering og rettighedsspørgsmål end universiteterne. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at være opmærksom på implementeringsbehov og støttefunk-

tioner, så reglerne kan anvendes hensigtsmæssigt på tværs af institutionstyper.

Behov for samlet strategi

Akademikerne ser et fortsat behov for en samlet, langsigtet og koordineret national strategi for forskningsbaseret innovation, herunder i forhold til innovationskonsortier, erfaringsudveksling, samkøring af initiativer og reduktion af administrative byrder.

En helhedsorienteret tilgang vil styrke sammenhængen mellem politiske ambitioner, institutionelle rammer og forskernes daglige arbejdsvilkår.

Akademikerne kvitterer for det grundige arbejde bag lovforslaget og ser frem til en fortsat dialog om den videre implementering. Akademikerne står gerne til rådighed for et tæt samarbejde om at sikre, at lovforslagets ambitioner omsættes til stærke rammer i praksis.

Med venlig hilsen

Mathilde Horsager Møller